

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-402/14-E

Název právnické osoby vykonávající činnost školy a školského zařízení	Základní škola a mateřská škola, Orel, okres Chrudim
Sídlo	Orel 71, 538 21 Slatiňany
E-mail právnické osoby	zsorel@seznam.cz
IČO	75 016 401
Identifikátor	600 090 663
Právní forma	příspěvková organizace
Zastoupená	Mgr. Jiřinou Lacinovou, ředitelkou
Zřizovatel	Obec Orel
Místo inspekční činnosti	Orel 71 a Orel 27
Termín inspekční činnosti	26. až 28. března 2014

Inspekční činnost byla v Základní škole a mateřské škole, Orel, okres Chrudim (dále „škola“) zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů pro předškolní a základní vzdělávání a posouzení souladu školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání s právními předpisy.

Charakteristika

Mateřská škola je jednotřídní, s provozem od 6:30 do 16:00 hodin. Vzhledem ke zvyšujícímu se počtu zájemců o předškolní vzdělávání byla od září 2011 navýšena kapacita na 28 dětí, druhým rokem je plně využita. V době inspekční činnosti bylo 15 dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky, dvě z nich měly její odklad.

Vzdělávání probíhá podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání „Sluníčko“.

V základní škole se aktuálně ve dvou třídách vzdělává celkem 32 chlapců a dívek. Počet žáků se v posledních letech trvale zvyšuje, kapacita je nyní využita z 64 %. Společně jsou vyučováni žáci 1. a 2. ročníku a dále 3., 4. a 5. ročníku. Na některé předměty jsou ročníky spojovány odlišně. Výuka je vedena podle Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání „Vědění je poklad, pojďme k němu společně hledat klíč“ (ŠVP ZV). Školní družinu navštěvuje 22 žáků (tj. 96 % nejvyššího povoleného počtu), její činnost je realizována na základě „Školního vzdělávacího programu školní družiny“.

Škola k 30. září 2013 nevykazovala žádné dítě ani žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. V průběhu inspekce byli v základní škole evidováni tři žáci s vývojovými poruchami učení.

Pedagogický sbor tvoří ředitelka, čtyři učitelky, z toho dvě v mateřské škole, kde působí i vychovatelka školní družiny, která zde napomáhá zajišťovat bezpečnost dětí při pobytu venku.

Hodnocení podmínek k realizaci vzdělávacích programů

Ředitelka školy působí ve vedoucí funkci třetím rokem. V předešlých dvou letech se postupně seznamovala s potřebnou legislativou, osvojovala si manažerské dovednosti směřující k vyšší účinnosti práce a přispívající k celkovému rozvoji školy. Delegování pravomocí a úkolů na pedagogické pracovnice je vzhledem k malé velikosti školy ztížené, přesto funkční. Za předškolní vzdělávání je zodpovědná vedoucí učitelka, která má jasně vymezeny povinnosti a řídicí kompetence, prioritou je zvyšování kvality působení mateřské školy. Naplnění tohoto cíle snižuje uplatněná evaluace, která nezahrnuje hodnocení všech souvisejících podmínek. Ředitelka sama se o chod mateřské školy zajímá, podle potřeby do ní dochází a operativně se podílí na řešení aktuálních záležitostí. Informační systém školy je založen na pravidelném osobním kontaktu vyučujících s ní. Jednání pedagogické rady probíhají v rámci subjektu společně, jsou zde řešeny organizační a pedagogické záležitosti mateřské i základní školy. Účinná propojenost se též odráží v některých vnitřních dokumentech a společně realizovaných aktivitách. Menší nepřesnosti v dokumentaci školy byly odstraněny v průběhu inspekční činnosti (doplnění údajů apod.).

Personální obsazení školy umožňuje plnit cíle školních vzdělávacích programů. V pedagogickém sboru jsou zastoupeny vyučující s dlouholetými zkušenostmi i s kratší délkou praxe, výrazným pozitivem je 100% odborná kvalifikovanost. Efektivní rozložení přímé pedagogické činnosti učitelek v mateřské škole umožňuje zkvalitnit vzdělávání dětí formou souběžného didaktického působení. Ředitelka školy podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, které vychází z finančních možností organizace a ze zájmu vyučujících. Ty nabídku vzdělávacích akcí aktivně využívají. Vedoucí pracovnice se v posledním období zaměřily zejména na tematiku související s řízením školy a s inovací školních vzdělávacích programů, učitelky se orientují na prohlubování pedagogických dovedností. Opomíjeno není ani vzdělávání ostatních zaměstnanců (např. pracovnice školní jídelny).

Prostorové i materiální podmínky školy jsou příznivé. V objektu mateřské školy, kde sídlí i školní jídelna, byly završeny dlouhotrvající úpravy vybudováním sociálního zařízení v prvním patře. Došlo i k obnově části nábytku, stolky a židle odpovídají antropometrickým požadavkům. Vedle didaktických pomůcek byly pořízeny počítače

pro posílení informační gramotnosti, na školní zahradě přibyly nové herní prvky podporující aktivitu dětí. Prostory základní školy, zejména sociální zařízení či zázemí pro pedagogy, též prošly rekonstrukcí. Třídy jsou vhodně uspořádány pro práci se spojenými ročníky, jejich prostředí je podnětné a estetické. Kvalitativní posun nastal v souvislosti s projektem EU peníze školám v oblasti vybavení informačními technologiemi (IT). Nový nábytek byl zakoupen do herny školní družiny a do vedlejší školní jídelny-výdejny, která též slouží zájmovému vzdělávání. Kladem pro realizaci sportovních aktivit je přítomnost tělocvičny, kterou pravidelně využívá i mateřská škola, stejně jako nové venkovní odpočinkové prostory pro školní družinu.

Finanční prostředky ze státního rozpočtu a provozní dotace od zřizovatele dovolují uskutečňovat vzdělávání na základě zpracovaných učebních dokumentů. Úplata za předškolní vzdělávání činí 250 Kč měsíčně, za zájmové vzdělávání 50 Kč za stejné časové období.

Personální, materiální a finanční podmínky umožňují realizaci školních vzdělávacích programů. Ředitelka školy se funkce zhostila aktivně, její řídicí postupy jsou funkční, účinné, přispívají k rozvoji školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání ve vztahu ke vzdělávacím programům

Mateřská škola

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Sluníčko“ respektuje hlavní zásady stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Zohledňuje vnější prostředí, reálné podmínky a možnosti mateřské školy. Základní vzdělávací nabídka je průběžně obohacována různými aktivitami, které přispívají k osvojování klíčových kompetencí. Rozvoji individuálních zájmů napomáhají kroužky vedené učitelkou (hra na flétnu) nebo lektory za úplatu (např. kroužek angličtiny).

Nastavený režim dne zohledňoval psychohygienické potřeby dětí. Rovnoměrně byly zastoupeny spontánní a didakticky cílené činnosti, při kterých pedagogické pracovnice vytvářely podmínky pro individuální, skupinové i frontální aktivity. Na vlastní práci s dětmi byly předem dostatečně didakticky připraveny, vstřícně a empaticky s nimi komunikovaly. Pestrá vzdělávací nabídka vycházela ze stanovených cílů, v průběhu dne byla tematicky propojována a zejména při souběžném působení pedagogů diferencovaná s ohledem na věkové zvláštnosti. Při její realizaci učitelky aplikovaly především metody dovednostně-praktické a slovní vhodně doplněné obrazovým materiálem a názornými pomůckami. Dále bylo využito učení hrou a kooperativní. Ze zhlédnutého vzdělávacího procesu i záznamů v třídní knize vyplynulo méně časté zařazování samostatného vyhledávání informací, experimentování a záměrného řešení problémů s hledáním různých východisek. Příliš mnoho didakticky cílených podnětů ve spojení s využitými metodami snižovalo zaujetí a pozornost dětí, a tím i efektivitu vzdělávání směřující k osvojování klíčových kompetencí.

Vzdělávání probíhalo v příznivé sociální atmosféře, její pohodovost však občas narušoval zvýšený hluk. V průběhu vzdělávání byly u dětí cíleně rozvíjeny předmatematické schopnosti a dovednosti předcházející psaní a čtení. V rámci logopedické prevence pravidelně probíhají jazykové chvilky. Součástí vzdělávacího obsahu jsou také aktivity směřující k utváření povědomí o okolním světě včetně formování elementárních základů pro odpovědný postoj dítěte k životnímu prostředí. Výchova ke zdraví je posilována zařazováním různých pohybových i zdravotně preventivních aktivit.

Základní škola

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Vědění je poklad, pojd'me k němu společně hledat klíč“ byl k 1. září 2013 inovován podle aktualizovaného Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání. „Školní vzdělávací program školní družiny“ odpovídá požadavkům školského zákona.

Organizace výuky umožňuje realizaci ŠVP ZV, učební plán byl naplňován. Disponibilní časová dotace byla ze 79 % použita k navýšení vyučovacích hodin českého jazyka a matematiky.

Sledované hodiny měly zpravidla stanovené vhodné výukové cíle, korespondující s věkem a možnostmi žáků. Výuka byla vedena frontálním způsobem, učitelky kombinovaly společnou činnost jednoho ročníku se samostatnou prací dalšího, resp. dalších oddělení. Při vyvozování nových poznatků vyučující spolupracovaly se žáky, využívaly jejich vědomosti a zkušenosti. Procvičování a upevňování získaných znalostí věnovaly dostatečný čas. Pracovní tempo respektovalo potřeby žáků. Výuka anglického jazyka jen minimálně rozvíjela schopnost žáků komunikovat v cizím jazyce, zvolené vyučovací metody neodpovídaly současné koncepci cizojazyčného vzdělávání, založené především na aktivní komunikaci. Vzdělávací proces vhodně doplňovaly podpůrné didaktické materiály, občas byly zapojeny i prostředky IT. Průběžné slovní hodnocení většinou mělo charakter pozitivní motivace, učitelky pravidelně zařazovaly sebehodnocení, méně často vzájemné hodnocení žáků.

Důležitou roli při rozvíjení klíčových kompetencí žáků hrají celoškolské projekty na daná témata (např. Vánoce, Velikonoce, Den Země) a integrovaná tematická výuka (Lidské tělo apod.). Významná pozornost je věnována podpoře čtenářství a čtenářské gramotnosti. V každé třídě mají žáci k dispozici knihovničku a jsou vedeni k jejímu využívání a samostatnému čtení například ve chvílích, kdy dokončili zadané úkoly. V průběhu vyučování prokazovali schopnost samostatně pracovat s textem, porozumět jeho obsahu. Žáci 1. ročníku jsou ve spolupráci s městskou knihovnou ve Slatiňanech při slavnostním aktu pasování na čtenáře. Škola je aktivní i v oblasti environmentální výchovy, s Ekocentrem Paleta realizuje programy zaměřené na osvojování ekologického myšlení, žáci se účastní sběrových akcí, třídění odpadu apod. Nedílným cílem vzdělávacího procesu bylo vedle zvládnutí učiva i formování postojů žáků. Vyučující je směřovaly ke vzájemné pomoci, toleranci, k dodržování pravidel slušného chování. Sociální vztahy se jevily jako funkční. Výuku průběžně doplňují aktivity, které posilují utváření sociální gramotnosti (vystoupení pro veřejnost, návštěvy divadelních představení apod.).

Vzdělávací nabídka mateřské školy spolu s doplňujícími aktivitami rozvíjela osobnost dětí, účinnost vzdělávacího procesu snižovala zvolená organizace řízených činností. V základní škole vyučující uplatňovaly frontální způsob předávání poznatků za aktivního přispění žáků, jejich zkušeností a zážitků. K pozitivům patřila podpora čtenářství a realizace integrované tematické výuky.

Hodnocení výsledků vzdělávání ve vztahu k vzdělávacím programům

O své činnosti, vzdělávací nabídce i přijímacím řízení škola informuje veřejnost prostřednictvím vlastních internetových stránek www.skolaorel.cz, dále na nástěnkách v obou školních budovách a případně v místním tisku. Při přijímání dětí k předškolnímu i základnímu vzdělávání postupuje ředitelka školy v souladu s platnými právními předpisy. Propojení činnosti mateřské a základní školy (např. divadelní představení, výlet) podporuje

bezproblémový přechod dětí do 1. ročníku základního vzdělávání. Děti a žáci se společně prezentují při akcích pro rodiče i širší veřejnost (vítání občánků, Den matek aj.).

Škola klade důraz na bezpečnost a ochranu zdraví dětí a žáků, učitelky je pravidelně seznamují s bezpečnostními a zdravotními pravidly, tematiku zařazují podle potřeby a typu aktuálních činností do vzdělávacího obsahu. Vzhledem k vysokému dopravnímu zatížení obce je věnována náležitá pozornost dopravní výchově (projekt Bezpečně do školy, návštěvy dopravního hřiště atd.). Podporován je i zdravý životní styl, zejména oblast správné výživy. Škola se zapojila do projektu Zdraví na talíři, jehož cílem je usnadnit propojení školního vzdělávacího programu se školním stravováním.

Mateřská škola

Při vzdělávání děti prokázaly postupné osvojování elementárních schopností, poznatků, a postojů. Přiměřeně věku a individuálním možnostem dokázaly smysluplně odpovídat na otázky, kultivovaně sdělit své zážitky a představy. Nad obrazovým materiálem a ilustracemi v encyklopediích projevily široké poznatky z přírodního prostředí i ze světa lidí. Při činnostech postupovaly podle instrukcí, vybavovaly si dříve viděné. Zejména starší děti ukázaly dobré konstruktivní dovednosti, prováděly sluchovou i zrakovou analýzu a syntézu, byly schopné logicky řešit náhodně vzniklé problémové situace. Z výsledků grafomotorických prací byl patrný rozvoj jemné motoriky, část starších dětí však ještě neměla zařazen správný úchop psacích potřeb s uvolněným zápěstím. S ohledem na individuální možnosti děti zvládaly sebeobslužné, manipulační a pohybové činnosti. Některé nemají, vlivem méně vhodného působení ze strany učitelek, plně osvojené žádoucí návyky průběžného úklidu hraček, potřeb a pomůcek. Zřetelné bylo utváření sociálních dovedností. Děti se k sobě chovaly kamarádsky, v případě potřeby si pomáhaly a i menší dokázaly účinně spolupracovat.

Učitelky monitorují průběžný rozvoj jednotlivých dětí. Kromě dosažené úrovně osvojených dovedností a schopností v daném období si zaznamenávají i další projevy jedinců ze záměrného přímého sledování. Zjištění jsou převážně využívána v aktuálním pedagogickém působení, občas k vytvoření individualizované vzdělávací nabídky. Ta je realizována zejména v rámci diferencovaného odpočinku na lehátku. Pro děti s odkladem povinné školní docházky jsou zpracovány individuální vzdělávací plány s ohledem na výsledky vyšetření ve školském poradenském zařízení. Rodičům dětí s vážnými vadami výslovnosti je doporučeno využít služeb klinického logopeda.

Základní škola

Úroveň znalostí a dovedností žáků pedagogové zjišťují vlastními evaluačními nástroji. Zákonní zástupci jsou s výsledky vzdělávání seznamováni průběžně prostřednictvím žákovských knížek, dále při třídních schůzkách či individuálních návštěvách školy.

Zpětnou vazbu o kvalitě vzdělávání poskytuje i zapojení žáků do různých soutěží. Úspěšní jsou například ve výtvarných přehlídkách. Skvělého výsledku dosáhla loni žákyně 3. ročníku, která v recitační soutěži postoupila do krajského kola.

Z analýzy celkového prospěchu vyplynulo, že více než 80 % žáků prospělo s vyznamenáním, podíl neprospívajících byl nulový. K žákům s rizikem školního neúspěchu vyučující přistupují individuálně, nabízejí jim podporu například formou doučování, řešení hledají společně s rodiči. Při diagnostice speciálních vzdělávacích potřeb žáků škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními. Výuka ve sledovaných hodinách byla směrem k těmto žákům podle potřeby diferencovaná.

Pozornost je věnována také prevenci sociálně patologických jevů, která vychází z reálných podmínek, je přizpůsobena nejmladší věkové skupině žáků. Učitelky zatím žádné případy nežádoucího chování nemusely řešit.

Škola sleduje výsledky vzdělávání dětí a žáků. Ti svými projevy prokázali postupné osvojování elementárních klíčových kompetencí a funkčních gramotností, které vytvářejí dobré předpoklady pro úspěšné pokračování v dalším vzdělávání.

Závěry

- a) K silným stránkám školy patří:
- aktivní zapojení pedagogických pracovníků do dalšího vzdělávání,
 - směřování pedagogického působení u dětí v posledním roce před zahájením povinné školní docházky k jejich úspěšnému vstupu do 1. ročníku základní školy.
- b) V průběhu inspekční činnosti byly odstraněny drobné nedostatky v dokumentaci školy.
- c) Rezervy byly shledány:
- v mateřské škole při organizaci řízených činností, která snižovala efektivitu vzdělávání,
 - v základní škole při výuce anglického jazyka, která jen minimálně rozvíjela schopnost žáků komunikovat v cizím jazyce.
- d) Během následujícího období by pro zvýšení kvality práce školy bylo vhodné:
- v mateřské škole podporovat dětskou zvědavost a potřebu objevovat častějším zařazováním aktivizujících metod,
 - provádět pravidelně objektivní hodnocení všech oblastí souvisejících s činností mateřské školy a závěry využít k jejímu koncepčnímu rozvoji.
- e) Od minulé inspekční činnosti došlo ke změně na pozici ředitelky školy. Během jejího působení nastal pozitivní posun v těchto oblastech:
- řízení školy (konceptnost činností, vedení dokumentace),
 - materiální podmínky (rekonstrukce prostor, modernizace vybavení),
 - zpracování školních vzdělávacích programů pro základní a zájmové vzdělávání,
 - další vzdělávání pedagogických pracovníků (efektivnost vzhledem ke zvyšování kvality školy).

Seznam dokladů a ostatních materiálů, o které se inspekční zjištění opírá

1. Změna zřizovací listiny ke dni 1. ledna 2006
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, čj. 25 087/2004-21, ze dne 24. září 2004
3. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. SpKrÚ 11729/2006 OŠMS, ze dne 17. března 2006

4. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 14 913/2007-21, ze dne 19. června 2007
5. Rozhodnutí Krajského úřadu Pardubického kraje o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 14163/2011 OŠKT, ze dne 4. března 2011
6. Rozhodnutí MŠMT o změně v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, čj. 23 552/2011-25, ze dne 31. srpna 2011
7. Jmenování na pracovní místo ředitelky školy ke dni 1. srpna 2011
8. Jmenování na pracovní místo vedoucí učitelky v mateřské škole ze dne 1. srpna 2011
9. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání „Sluníčko“, platný od 1. září 2012
10. Třídní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání pro školní rok 2013/2014
11. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Vědění je poklad, pojďme k němu společně hledat klíč“, platný od 1. září 2013
12. „Školní vzdělávací program školní družiny“, platný od 1. září 2012
13. Školní matrika - školní rok 2013/2014 (mateřská škola)
14. Třídní výkazy a katalogové listy žáků - školní rok 2013/2014 (základní škola)
15. Přijímací řízení pro školní rok 2013/2014
16. Školní řád mateřské školy, platný ke dni 1. září 2012
17. Školní řád, platný ke dni 1. září 2012 (základní škola)
18. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků, platná ke dni 1. září 2012
19. Vnitřní řád školní družiny, platný ke dni 1. února 2014
20. Stanovení přímé pedagogické činnosti platné od 1. února 2014 (mateřská škola)
21. Rozvrhy hodin tříd - školní rok 2013/2014 (základní škola)
22. Třídní knihy - školní roky 2012/2013, 2013/2014
23. Přehled výchovně vzdělávací práce školní družiny – školní rok 2013/2014
24. Dokumentace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami – školní rok 2013/2014
25. Záznamy o dětech docházejících do mateřské školy – školní rok 2013/2014
26. Individuální vzdělávací plán pro děti s odkladem povinné školní docházky - školní rok 2013/2014
27. Záznamy z jednání pedagogické rady - školní roky 2012/2013, 2013/2014
28. Výroční zpráva - školní roky 2011/2012, 2012/2013
29. Personální dokumentace pedagogických pracovníků - školní rok 2013/2014

Poučení

Podle § 174 odst. 14 školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Rožkova 2432, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu (csi.e@csicr.cz) s připojením elektronického podpisu, k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v Pardubickém inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Mirka Machková, školní inspektorka

Mgr. Mirka Machková v. r.

Mgr. Ladislava Jindrová, školní inspektorka

Mgr. Ladislava Jindrová v. r.

Bc. Eva Nováková, kontrolní pracovnice

Bc. Eva Nováková v. r.

V Pardubicích 25. dubna 2014

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

(razítko)

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Jiřina Lacinová, ředitelka

Mgr. Jiřina Lacinová v. r.

V Orli 2. května 2014

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.